

การทดสอบควบคุมและกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวในสวนมะพร้าวอินทรีย์
The Integrated Control of Coconut Black Headed Caterpillar;
Opisina arenosella Walker in Organic Coconut Orchard

วิไลวรรณ พรหมคำ พิชวีวรรณ จงจิตเมตต์ ยิงนิยม ธิยาพันธ์¹ อุดมพร เสือมาก² ดารากร เผ่าชู³
ประภาพร ฉันทานุมัติ³ นริรัตน์ ชูช่วย⁴ สุวัฒน์ พูลพาน⁵ อุดม วงศ์ชนะภัย⁶ สุธีรา ถาวรรัตน์⁷ สณัฐชัย ขวัญเกื้อ⁷
สุรเกียรติ ศรีกุล⁷ พิเชฐ เขาวนวัฒน์วงศ์ ศรุต สุทธิอารมณ สุเทพ สหยา เสาวนิตย์ โพธิ์พูนศักดิ์⁸
สาทิพย์ มาลี ณัฐฉิณี ศิริมาจันทร์ นงนุช ช่างสี จตุรภัทร รัตนวิสาสนนท์⁹ วิชัย โอภาณุกุล⁸
สุรพล สุขพันธ์⁶ วลัยภรณ์ ชัยฤทธิไชย⁴ สมชาย ทองเนื้อห้า² เกริกชัย ธนรักษ์³
ปริยานุช ทิพย์วัฒน์⁹ วิรัตน์ ธรรมบำรุง⁹ อรรรัตน์ วงศ์ศรี¹ รัฐพล ชูยอด⁶

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

กรมวิชาการเกษตร

บทคัดย่อ

โครงการทดสอบควบคุมและกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวในสวนมะพร้าวอินทรีย์ เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนเมษายน 2560 - เดือนมิถุนายน 2561 รวมเวลา 1 ปี 3 เดือน ผลการสำรวจแปลงปลูกมะพร้าวอินทรีย์ในพื้นที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบแปลงที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวทำลายจำนวนรวมทั้งสิ้น 40 แปลง ดำเนินการจัดประชุมชี้แจงรวมถึงการจัดนิทรรศการและบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการควบคุมหนอนหัวดำมะพร้าวให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เกษตรกรเจ้าของแปลง และผู้ประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนรวม 3 ครั้ง ทดสอบวิธีการควบคุมหนอนหัวดำมะพร้าวโดยใช้วิธีกลคือการตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกทำลายลงมาย่อยสลาย และโดยชีววิธีคือการปล่อยแตนเบียนโกนีโอซิสในอัตรา 200 ตัว/ไร่/เดือน ผลการดำเนินงานตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำมะพร้าวทำลายทั้งหมดจำนวนรวม 2,571 ต้น จากมะพร้าวในโครงการทั้งหมดจำนวน 15,027 ต้น ในพื้นที่รวม 356 ไร่ และสามารถผลิตและปล่อยแตนเบียนโกนีโอซิสได้จำนวน 2,173,236 ตัว (151.97% ของแผนดำเนินงาน) ทั้งนี้สามารถสร้างเครือข่ายศูนย์ผลิตแตนเบียนโกนีโอซิสของกรมวิชาการเกษตรได้อีก 6 แห่ง ผลการประเมินพบว่าหนอนหัวดำมะพร้าวมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดโครงการพบ 0% และ 0.72% ที่เกาะพะงัน และทับสะแก ตามลำดับ การตรวจประเมินทางใบเขียวของต้นมะพร้าวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเฉลี่ย 29.32 ทางใบ/ต้น จากเดิมเฉลี่ย 19.2 ทางใบ/ต้น และรอยทำลายที่พบบนใบมะพร้าวเหลือเพียง 1.00-1.05 เปอร์เซ็นต์/ต้น จากเดิม 10.25 - 12.2 เปอร์เซ็นต์/ต้น นอกจากนี้ตรวจพบแตนเบียนโกนีโอซิสสามารถเจริญเติบโตและคงอยู่ในสภาพธรรมชาติได้ ดังนั้นควรแนะนำให้เกษตรกรที่ปลูกมะพร้าวอินทรีย์ใช้วิธีการตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกทำลายร่วมกับการปล่อยแตนเบียนโกนีโอซิสเพื่อควบคุมหนอนหัวดำมะพร้าวอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: หนอนหัวดำมะพร้าว มะพร้าวอินทรีย์ แตนเบียนโกนีโอซิส

รหัสโครงการวิจัย 601432

¹ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี ²ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชุมพร ³ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร ⁴ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี

⁵ศูนย์วิจัยพืชไร่นครปฐม ⁶ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี ⁷สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 สุราษฎร์ธานี

⁸สถาบันวิศวกรรมกรมการเกษตร ⁹กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช